

d) južnozahoni del Medžimurja na Presiko.

3. Vse ozemlje, ki bi imelo od te železnične zveze dobiček, obsega nad 10.000 ha, izmed teh 1400 ha vinogradov in 4000 ha gozdov, ter šteje nad 9000 prebivalcev.

4. Na Presiki, ¼ ure od Vuzmetincev, se je odkrila močna žila črnega premoga, ki čaka samo na promet. Ves kraj je po mnenju izvedencev poln premoga.

5. V stari gori je po mnenju izvedencev sol. Nahaja se tam več izvirov močno slane vode.

6. Proga Ljutomer-Središče bi tekla ves čas po ravnem in trdnem ozemlju; ne bilo bi treba ne predorov, ne večjih mostov in nasipov.

7. V Središču je obsežen kolodvor, ležeč na ravnini in zmožen največje razsežnosti.

8. Z zvezo Ljutomer-Središče bi bil vzpostavljen važen člen proge iz Zagreba čez Varaždin v Središče, Ljutomer, Mursko Soboto proti severu na Bratislavo.

Proga Ljutomer-Ivanjkovec-Ormož ne bi imela za okraj nobenega pomena, ker pretežna večina v bližini proge ležečih vinogradov radi prevelike strmine ne bi mogla voziti svojih pridelkov na isto. Tamkaj ležeči kraji lesa sploh ne izvažajo, a tudi drugih pridelkov ne. Vse ozemlje, ki gravitira na progo Ljutomer-Ormož, ima le 4000 prebivalcev, 900 ha in 350 ha vinogradov.

Razven tega ne leži ob celi progi nobena večja vas, med tem ko gravitira na progo Ljutomer-Središče ogromen gospodarski okoliš z močnimi vasmimi in trgom Štrigovo.

Predno se definitivno določi petek proge, zahtevamo, da pošlje vlada v naše kraje izvedence, ki bodo natančno proučili teren in gospodarske razmere in se še le potem odločili za to ali ono progo.

Središče, dne 22. septembra 1919.

Gospodarstvo.

Nekaj besed k bližajoči se trgatvi. Kakovost vina je med drugim odvisna od kakovosti grozdja. Čim bolj je zrelo grozdje, tem boljše bo vino. Deževno poletje nam ni obetalo pitne kapljice, ali vreme zadnjih tednov je popravilo mnogo in če ostane tako ugodno do konca trgatve, tedaj bo letošnji pridelek v dobro osrbovanih vinogradih ne le dosegel, ampak prekašal lanskega na kakovosti. V dosego dobre kapljice pa je letos neobhodno potrebno, da se vinogradniki ne prenačijo s trgatvo. Pred očmi jim mora biti, da pridobiva grozdje ravno pri vremenu, kakoršno je zadnji čas, dnevno več sladkorja in drugih zlahčnih snovi, ter gubi več kisline, kakor prej v tednih. Izkušnja uči, da lahko pridobiva grozdje pri lepem vremenu ob času zoritve tedensko do 3 odstotke sladkorja in zgubi istočasno 2 in več tisočink kisline in ta procedura traja tako dolgo, dokler je listje zeleno in dokler pecelj na grozdju ne oleseni. Grozdje pa ne pridobiva same na sladkorju in gubi na kislini proti koncu zoritve, ampak v njem se tvarjajo obenem dišeče in okusne snovi in čim več je teh, tem okusnejše je grozdje, tem zlahčajše bo vino. Vinogradniki imajo torej vzroka dovolj, da počakajo s trgatvijo do skrajnega časa, kajti vreme jim obeta dober pridelek naravnim potom.

Vinarski inštruktor Zupanc.

Še enkrat pozor pred tirjatvami iz Gradca! Sedajni deželni svet v Gradcu tirja iz zapuščine neke kočarice v občini Presečno, v okraju kozjanskem, ki je umrla v Feldhofu pri Gradcu 18. oktobra 1919, oskrbne stroške nad 3000 K, ki presegajo zapuščino, h kateri so poklicani mnogoštevilni nepreskrbljeni otroci. Ti stroški so se sicer zaračunali že deželnemu ubožnemu skladu, tirjajo se pa naenkrat iz razloga, ker je imenovana tuja državljanka. Likvidacijska komisija v Celju je obvestila graški deželni svet, da to ni bila tuja, ampak štajerska državljanka in nima pravice graški deželni svet zdaj, ko ne spa-

damo več pod Gradec tirjati za dobo pred 1. novembrom 1918, kar se je iz skupnih davkov porabilo za slovenske sodeželane v nemškem delu dežele. Iz tega slučaja se vidi, da je previdno obrniti se v vsakem slučaju najprej na likvidacijsko komisijo štajersko v Celju, ako pridejo kakoršnikoli plačilni pozivi iz Gradca.

Državna posredovalnica za delo, podružnica za Ptuj in okolico. V tednu od 14. sept. do 20. sept. 1919 je iskalo dela 31 moških in 4 ženske delavne moči. Delodajalci so iskali 11 moških in 6 ženskih delavnih moči. Posredovanj se je izvršilo 12. V času od 1. januarja do 20. septembra 1919 je iskalo dela 628 moških in 282 ženskih delavnih moči. Delodajalci pa so iskali 630 delavcev in delavk. Posredovanj se je izvršilo 380. Delo iščejo: 2 oskrbnika, 19 poljed. delavcev, 4 rudarji, 5 vrtnarjev, 9 kamnarjev, 1 opekar, 8 kovačev, 3 mehaniki, 7 mizarjev, bičarjev, sodarjev; 3 usnarji in sedlarji, 19 krojačev in šivilj, 1 čevljar, 6 pekov, 4 mesarji, 4 zidarji, 2 stavb. delovodja, 1 tesar, 1 sobni slikar, 4 strojniki, šoferji, kurjači, 1 tov. delav., 5 vratarjev in uradnih slug, 2 trg. sotrudnika, 12 pis. moči, 95 dninarjev in dninaric, 27 služkinj, 92 vajencev in vajenk raznih strok. V delo pa sprejme podružnica 54 poljskih delavcev in delavk, 14 pletarjev, 2 mlinarja, 2 pekovska vajenca, 7 služkinj itd.

Dopisi.

Šolstvo v Ptuj. Na državni gimnaziji v Ptujju se je za šolsko leto 1919/20 vpisalo 217 učencev, v prvi razred deške meščanske šole 30, v prvi razred dekliske meščanske šole 60 učencev. Številke kažejo jasno, kako potrebne so srednje šole za ptujski okraj. Čim se notranje in vnanje razmere v državi uredijo, bo število brez dvoma še znatno poskočilo, tako, da bo Ptuj med najjačjimi šolskimi središči v Sloveniji.

Izobraževalno društvo v Sv. Lenartu pri Vel. Nedelji je priredilo v nedeljo dne 21. t. m. na vrtu g. Ferdo Korpar-ja ljudsko veselico z glavno točko sporeda: Veseloigra „Črevljar“ v 3 dej. Vkljub zelo nestalnemu vremenu je bil obisk sijajen, posebno mnogoštevilna je bila udeležba iz Ormoža in Sv. Marjete. Po pozdravnem govoru, ki ga je z velikim navdušenjem govoril g. Jožef Lah, se je pričela veseloigra. Smeha in grohota ni bilo ne konca ne kraja. Črevljar s svojim pristnim prleškim narečjem in duhovito neumnostjo, kakor tudi dektor v svoji nervoznosti in zelo dobro pogojeni maski, eden je prekašal drugega. Tudi ostale vloge so igrali prav dobro, tako, da se lahko Izobr. društvu na dobrih igralskih močeh častita. Žal, da je sredi predstave pričelo deževati in večina gledalcev je odhitela pod streho. Vkljub temu se je veselica razvijala nemoteno naprej. Tamburaški in pevski zbor iz Sv. Marjete je neumorno proizvajal svoje točke in žel obilo priznanja. Ta dobro uspela veselica, ki je končala s prav lepim dobičkom naj bo Izobr. društvu v spodbudo, da koraka neustrašeno po razčrtani poti naprej, ne oziraje se ne levo in ne na desno, pred seboj vedno vzvišeni: Delo za izobrazbo in prosveto.

Zima prihaja, a obuvala ni, tako slišimo trsnati stariše otrok iz revnejših slojev. Otroci bodo sedeli doma za pečjo, namesto da bi zahajali v šolo. Ali bi ne bilo mogoče, da bi merodajne okrajne oblasti preskrbele revnejšim šolarjem obuvalo po znižani ceni? Če tudi bi bilo obuvalo z lesenimi podplati, samo da bi bilo trpežno. Iščimo pota, morda bo pa pri dobri, blagohotni voljo le šlo.

Popravek. V posebni izdaji Ptujskega lista od 24. t. m. sta se v članku „Trst“ vrinili dve napaki, ki jako motita. Stavek: „Vsa večja podjetja (str. 2) — — — se ima glasi: „niso bila v italjanskih rokah.“ Namesto: „da je Rusija sedaj v revoluciji, čitaj: „v evoluciji.“

Skrb za našo učečo se mladino. Pouk po mestih se pričinja. Dosti ukaželjne mladine

iz ptujске okolice so pripeljali naši skrbni stariši v Ptuj, kjer so se nam na stežaj odprla vrata slovenskih šol, kakoršnih smo do zdaj bridko pogrešali. Uverjeni smo, da bode učiteljstvo naše novince ljubeznjivo sprejelo, dasiravno prihajajo naši fantiči in dekleta z oguljeno obleko v slovensko oz. državno šolsko klop; isto pa pričakujemo tudi od sošolcev, ki so tako srečni, da so jim skrbni roditelji lahko priskrbeli boljše obleko za šolo. Naši roditelji iz dežele imajo sedaj veliko zaupanje do ptujskih šol, ker jim voditelji šol. mladine na deželi jamčijo, da bodo na šolah v mestu boljše razmere, nego so bile pod nemškim režimom. Hribovci in poljanci iz ptujске okolice imamo še počitnice, a treba bode misliti na to, da bode tudi pri nas čez 5 tednov zadonel šolski zvonec. Skrbimo, da bodo naši malički in večji šolarji pripravljene za pravočasni vstop. Kakor po mestih, tako naj tudi na deželi vsa šolska mladina naenkrat mobilizira in zahaja redno v šolo. Razven zelo tehtnih vzrokov t. j. bolezni, slabega vremena in sličnega naj ne ostane nikdo doma, kajti le na ta način bode ljudska šola na kmetih zacelila rane, ki jih je zadala kakor povsod svetovna vojna in naše osnovne šole bodo prišle na stopnjo, kakoršno si narodno učiteljstvo tako srčno želi. Z našo mladino si bomo zgradili nerazrušljiv temelj mlade države Jugoslavije. Vsplšni ljudski izobrazbi je narodova moč. Ko bodo naši pohlepni sovražniki videli, na kakšen način se oborožujemo, nas bodo pri naši zahtevi po narodnih pravicah bolj upoštevali nego so nas do sedaj. Z združenimi močmi pa trebimo v našem okraju še ogromne ostanke nemškutarstva. Te bomo z ostro krtačo čistili v „Ptujskem listu.“ Pri takšnem čiščenju bomo brez ozira na stan okrtali vsakogar, ki se mu zdi nemško govoriti bolj „nobel“; če bode zraven katera gdena ali gospod izmed „narodnih vzgojiteljev“, si bodo sami krivi.

Narodni učitelj.

Utonil. Dne 17. avgusta t. l. je utonil 20 letni Jožef Zorko, sin posetnika v Obrežu pri kopanju v Dravi.

Požar v Preslavi. Dne 3. avgusta t. l. popoldne je strela zažgala viničarsko hišo Ivana Megla v Preslavi, občina Podgorci. Škoda se ceni na 2000 K. Zavarovana je bila hiša za 500 K.

Politične vesti.

Sramotna umaknitev Lahov iz Trogira. LDU. Split, 23. septembra. (DDU.) Popoldne ob 2. je naša vojska krenila v smeri proti Trogiru. Ob pol 12. predpoldne je prišel v Trogir ameriški rušilec, da prisili Italijane, da se umaknejo na demarkacijsko črto. Ko so trogirski meščani zagledali ameriško bojno ladjo, so pograbili za orožje, pridrli na ulico in pričeli streljati. Ko so Italjani opazili pobuno meščanstva, približevanje srbske vojske in ameriške ladje, so nemudoma pobegnili iz Trogira. Meščani so zajeli oklopni avtomobil, poveljnika italijanske vojske Torre Filiberta Emanuela s tremi vojaki. Med tem se je izkrcalo 2000 oboroženih ameriških mornarjev s strojnimi puškami, katerim so oddali vjetnike in avtomobil. Na avtomobil so Amerikanci postavili svojo zastavo, vjetega častnika in vojake pa vzeli s seboj na ladjo in jih odpeljali v Split, kjer so jih izročili poveljniku italijanske stacijske ladje „Puglia.“ Med tem je došla srbska vojska, ki je bila z velikim navdušenjem sprejeta od ogromne množice ljudstva z zastavami. Amerikanci so izročili mesto srbski vojski in vkrcali svoje čete. Naša vojska je zasledovala sovražnika preko Trogira in nadaljuje svojo akcijo. Od tega časa nadalje ostane v Trogiru stacionirana za nekoliko dni ameriška vojna ladja, ki je dobila najstrožje naredbe za eventualni drugi italijanski napad.

Tregir v jugoslovanskih rokah. Split, 24. septembra. V Trogiru je po neuspelem italijanskem puču zopet vzpostavljen popoln red in mir. Po mestu se vidi jugoslovansko vojsko,